

KOLOKVIJ VIJEĆA HBK ZA ŽIVOT I OBITELJ O EUTANAZIJI I PALIJATIVNOJ SKRBI U POVODU DANA ŽIVOTA 2020.

Zagreb, 24. siječnja 2020.

UVODNO OBRAĆANJE MONS. MATE UZINIĆA, PREDsjedNIKA VIJEĆA

U Hrvatskoj eutanazija nije dozvoljena, ali su zato izvršena samoubojstva jedan od vodećih uzroka smrti od ozljeda u Hrvatskoj (<https://www.hzjz.hr/aktualnosti/izvršena-samoubojstva-u-hrvatskoj-2019/>). Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) u Hrvatskoj se godišnje izvrši jedanaest samoubojstava na 100 tisuća stanovnika.

Zašto je to tako? Prof. Carlo Bellieni, istaknuti talijanski bioetičar, kaže da usamljenost i samoubojstvo proizlaze iz rastućeg mentaliteta po kojemu se sloboda svodi na odsutnost ovisnosti o drugima (sve mogu i moram sam), a usamljenost se smatra idealnom pretpostavkom za donošenje odluka (jer je tad odluka autonomna). Liberalizacija eutanazije temelji se upravo na širenju uvjerenja da je ono što odlučimo u patnji i samoći odraz slobode i autonomije, a da je nedostojno ono što po naravi pripada čovjeku – ovisnost o drugima. Takvim razmišljanjem lako je doći do zaključka da gubitkom sposobnosti čovjeka da se sam brine o sebi, njegov život gubi dostojanstvo. Naprotiv, povezanost s drugima i ovisnost o njima nikada se ne smiju smatrati nedostojnima već prirođenima ljudskoj naravi.

Ovo mi je poticaj da se prisjetim jednog važnog evanđeoskog ulomka, onog o pranju nogu (Iv 13, 1-17). Isus nas u tom ulomku uči prati noge drugima – to je palijativna skrb – ali i o potrebi da drugima dozvolimo da peru noge nama – to je ne pristajanje na eutanaziju. Petar je zasigurno bio spreman Isusu oprati noge – ta rekao mu je da će i umrijeti za njega – ali nije mu bilo lako dozvoli da Isus njemu opere noge. Isus ga uči da je i to potrebno želimo li ga potpuno nasljedovati. Trebamo prati noge drugima, služiti im, ali trebamo dozvoliti drugima da i oni služe nama. Ne željeti služiti ili prati noge drugima, umirućima, znači ne prihvatiti služiti i prati noge Kristu. Ali i ne prihvatiti da nam drugi služe neprihvaćanje je Krista i njegovog služenja, ono Petrovo: „Nećeš mi prati nogu nikada!“

Danas smo se okupili da bismo na kolokvij Vijeća HBK za život i obitelj uz Dan života 2020. obradili različite aspekte eutanazije, kao i palijativne skrbi koju vidimo kao najbolji način na koji možemo odgovoriti na pokušaje ozakonjenja eutanazije.

Dozvolite mi da spomenem da se ovom temom bavimo jer osjećamo da se i u našoj domovini polako priprema teren i mijenja mentalitet ljudi kako bi se lakše prihvatile zakonske promjene ne samo kad je riječ o početku života, s čim smo već odavna suočeni, nego i kad je u pitanju njegov kraj. S nadom da se to neće dogoditi želimo zahvatiti ovu problematiku puno šire. Zato smo ovu temu spojili s porukom za Dan života u kojoj ove godine, pod naslovom „Usamljenost prevladavati ljudskom blizinom, vjerom i ljubavlju“, progovaramo o problemu usamljenosti, koji je jedan od glavnih uzroka samoubojstava, ali i moguće odluke za eutanaziju. Osim toga, to činimo u okviru trećeg ciklusa obiteljskog pastoralna posvećenog starijim osobama, međugeneracijskoj solidarnosti te poslanju baka i djedova, ali i nakon *Zajedničke izjave abrahamskih monotestičkih religija o problematici koja se tiče kraja života* potpisanoj u Vatikanu 28. listopada 2019., kao i *Poruke pape Franje za Svjetski dan bolesnika »Život svake osobe treba uvijek štiti«* objavljene 3. siječnja 2020. koja progovara o istoj problematici i neposredno pred početak *Međunarodne konferencija u pastoralu starijih osoba 'Bogatstvo mnogih godina'* koju od 29. do 31. siječnja 2020., u Rimu organizira Dikasterij za laike i obitelj.

Ova povezanost između onoga što mi činimo i onoga što se čini na razini opće Crkve, govori o tome koliko su ove teme aktualne, ali i o tome o kako se velikom problemu radi. Evo još jednog pokazatelja da je to tako. Riječ je o djelovanju Papinske akademije za život kojoj je jedan od glavnih projekata objavljenih na mrežnim stranicama Akademije onaj pod nazivom [PALLIFE](#).

Taj međunarodni projekt pokrenut je 2017. godine i za cilj ima promicanje inicijativa za razvoj i širenje palijativne skrbi u svijetu te promicanje kulture skrbi i praćenja bolesnih sve do smrti. Ista Akademija u rujnu 2018. izdala je takozvanu „[Bijelu knjigu](#)“ u kojoj je međunarodna ekspertna skupina sabrala različite preporuke za širenje kulture palijativne skrbi u svijetu.

Uz preporuku pape Franje, iz njegove poruke za Svjetski dan bolesnika 2020., da stavimo imenicu 'osoba' ispred pridjeva 'bolesna', jer je, kaže on, upravo u toj obzirnosti zaštita svakog ljudskog bića, pozdravljam sve predavače i predstavljače i zahvaljujem vam što ste se odazvali našem pozivu na sudjelovanje u ovom Kolokviju, voditelja Ureda HBK za život i obitelj koji je ujedno i moderator ovog Kolokvija, članove Vijeća HBK za život i obitelj, biskupijske povjerenike i sve goste.

Neka nam je uspješan i blagoslovljen rad!